

У Београду 16. Августа. 1856.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 78.

Мртвый Гостъ.

(Продужено)

При овомъ се Миланъ заустави. У соби быше мртва тишина. Свеће су тавно гореле, и слабо освѣтлявале кругъ слушателя. Люди су седили и стаяли унаоколо озбиљно; младе женске непримѣтно су се две и две една къ другой прилюбили, а жене у годинама, пошто е Миланъ быо већ давно ућутао, јошть су прислушкивале, са склоплѣнимъ рукама и заблунутимъ лицемъ.

„Пре свега усекните свеће“ викне господаръ Мирковичъ: „И говорите штогодъ, да се чуе, иначе морамъ побећи. Ова ђаволска прича могла бы човека поплашити.“

То е свакоме добро дошло. Потрче къ свећама; устану; понуде се сладкишима и виномъ; викало се, и смеяло се, и едно е другомъ пребацивало страшливостъ, кою е свакій на другоме опазіо, а ниеданъ признати ніе хтео. Причу о мртвомъ госту називали су наилучомъ басномъ, кою е игда фантазія какве бабе излегла, и мислили су, кадъ бы каква Мистъ Анна Редклифъ, или какавъ Лордъ Байронъ за то знали; светъ бы се могао надати јошть одной угледини чега страовитогъ

Чимъ се варошкій командантъ одъ говара, а друштво одъ слушаня одморило было, започну молити, да имъ и далъ прича, о другомъ появленю мртвогъ госта. Седну у полукругъ око приповедаоца, нечекајући да каже, оће ли причанъ продужити. Съ плашливимъ любопытствомъ управе очи сви на нѣга, кадъ онъ најпосле на свое место седе. Таки съ почетка девойке примакну столице една другой ближе; тако исто и жене. Све се наново ућути.

Данашня Янковичева башта и салашъ испредъ вароши привадежали су негда, као што знате, племићской породици Барона одъ Врбанићъ — причаше Миланъ —, но куда она већ одъ сто година ніе ви-

ше долазила, него ѿ е давала подъ закупъ, докъ ѿ ніе одприлике пре двадесетъ година покойный господинъ дворскій Совѣтникъ Янковичъ купіо. Последний Врбанићъ, кои е на овомъ добру, коме е јошть великій део наше варошке шуме принадлежао, покадкдъ са своіомъ фамиліомъ обитавао, быше великій раскошникъ. Наравно, онъ е овамо долазіо, кадъ се после трошкова учинѣны у Венеціи или у Паризу, опоравити хтео. Но и за ово време свогъ экономичногъ опоравляня у овомъ прекрасномъ обиталишту, онъ е продужио свою нависнуту раскошность у маньой мери. И садъ јошть видимо трагове негдашнѣ величине и великолѣпія у пре седамдесетъ година плѣномъ пожара постала, и поредъ кои се садъ уздиже лепа, скровита кућа, саидана господиномъ дворскимъ совѣтникомъ Янковичемъ. Овај савъ великій просторъ унаоколо, што е садъ узоранъ быо е негда башта.

Последній путь дошао е Врбанићъ на свое племићско добро у сасвимъ необычно време, и у необычно великомъ друштву, т. е. доцканъ у есень, и съ петнаестъ до двадесетъ млада племића, и нѣкимъ слугама. Нѣгова кћи быше онда заручница Грофа Долинскогъ, богатогъ и любведостойногъ несташка, кои е съ рускимъ посланствомъ царице Елисавете у Бечъ долазіо. Онъ е быо любимаць Бестушева, првогъ министра рускогъ.

Може се мислити, да Баронъ одъ Врбанићъ ніе ништа пропустио, чимъ бы свомъ госту задржаванъ у польскомъ дворцу поредъ мале варошнице, колико е више могуће пріятнимъ учиніо. Пріятне части, забаве по лову у сусѣднымъ гаевима, забавна путованя, мале занимљиве позориштне игре, па и сама страстна коцкана са великимъ сумама и т. д. наизменце су духъ млада гостию занимала. Грофъ Крстачичъ, младый и богатый веселякъ, сынъ едне одъ најодличниіхъ породица у Горной Мацарской, быо е у овомъ веселомъ друштву правый изворъ свакогъ веселя. Онъ е быо архикоцкаръ, познавао е сплетке своіо таданьи дворова, а преко свега савршено е изучіо драгоцѣну ону майсторію, како ће се време

у найвећој разновидности весела провести. Ништа се није могло у томе са његовомъ стварајућомъ досетљиво- сти успоредити. Баронъ одъ Врбанићъ познао се съ пњимъ мало пре свога доласка у Н — Б . . , и повео га е са собомъ као праву драгоценостъ, могло бы се рећи, и зато, што се Крстачићъ радо и на велике суме коцкао, и то не свагда срећно, па се баронъ надао, да ће му и овај принети нешто къ опо- правленю поремећене финансије.

Кадъ су зимни дани наступили, падне овомъ мла- домъ ветренику на умъ, да бы ваљало едномъ држати балъ са маскама и то тако, да свако себи по вољи, не- обзирући се на станъ и порекло, лепотицу изабрати мо- же, било изъ сусѣдства, било изъ вароши. А заиста и есте ово весело друштво млада кавалѣра трпило оску- дицу у красномъ полу. Млада бароница Врбанићъ и две три иѣне другарице губиле су се сасвимъ у великомъ брою младае госпoде. „Што бы гледали на порекло он- де гди се тражи уживањъ весела“, говораше Крста-

чићъ: „лепота свакомъ станю приличи као и самимъ краљицама; и у селячкимъ колебама налази се такoвы лепотица које нїеданъ дворъ небы презрео.“

Сви изяве свое задовољство плѣсканьмъ руку премда су девојчице мало и носъ протрляле. Сви кро- ячи, накиткии и други вештацы у варошицы па и у о- ближњимъ другимъ варошима, дођу у движеніе, ерь е было наручбина за свакояке ношнѣ за маске. Грофъ Долинскій хтео е и ту свой вкусъ као наибольій пока- зати, а Крстачићъ и овде као и свагда Русе са бле- скомъ надвисити. Онъ потражи себи највештїегъ кроя- ча и најлѣпшу девојчицу, кою бы на балъ довео. Обо- е нађе подъ еднимъ кровомъ. Майсторъ Палковићъ быо е наибольій кроячь, кои е одма начертанія грофова разумео, а њгова кћи Елисавета, у првомъ цвету свое дражести, выше е грофа зажарила, него што бы можда требало было.

(продужиће се)

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

Београдъ 13. Августа. Овы дана и- зишла е изъ књигопечатнї Княжества Србскогъ књига подъ названемъ *„Минералныя воды у Княжеству Србији досада познаты.“* Списао Дръ Ем. П. Линденмаеръ, Начал- никъ Санитетскогъ Одѣленія Княжества Србїи и пр. и пр. Списатель е у дѣлу овоме, кое е *болуюкель людству* по- светіо, лепо обясніо лековите воде и употребљаванъ њї- ово у ова четири одѣленя: I. О води уобште и њїной важности; II. О постанку минералны вода, и дѣйству ле- ковиты вода уобште, т. е. како кои родъ воде, ма у комъ краю света она се налазила, на чoвечїи живoтъ, по доякошнїмъ искуству обично дѣйствуе; III. Обшта правила, коя се имаю наблюдавати при употребљаваню цѣлительны вода; и IV. Минералне и цѣлительне воде у Княжеству Србији засада познате. Ове су наведене по азбучномъ реду, и обяснїно е у каквима се болестима коя употребити може.

Краткость овога листа не дозвољава намъ, упушта- ти се у пространо разлаганъ о врстноћи овога дѣла са сваке стране. Едино само неможемо прећутати, да е дѣ- ло ово одъ врло велике важности за Србство тога ради, што отечество наше у цѣлительнимъ водама изобилуе, и што поредъ све добре вољѣ, помоћи се овимъ божїимъ даромъ, млогїй збогъ незнања, гди се и коимъ начиномъ при употребљаваню цѣлительне воде помоћи може, пре- важну цѣль побольшаня свога здравля промашава. Ка- ко е дакле г. Списатель овимъ своимъ дѣломъ путь къ надлежной помоћи страдајућима показао: то се нала- зимо силно побуђени њму, г. Списателю, кои е и као ревностный званичникъ ове земль, много принео къ по-

дизаню и цѣлїсходномъ употребљаваню наши цѣлительны вода, како одъ наше стране, тако и одъ стране болую- ћегъ людства топлу благодарность изявити.

Р у с с і я.

О владаню рускогъ кабинета у смотреню повлаче- ня руске войске съ турске земль у Азїи, даль у смотреню заузимања Змїины острова и утврђиваня о- острова Каске-а у финскомъ заливу (источномъ мору), пишу изъ Петербурга едномъ французскомъ листу, да су приликомъ састанка грофа Морни-я са царемъ Алексан- дромъ (27. Юлія) дата таква изясненя, услѣдъ кои се мо- гу исте точке и пытаня сматрати као расправљна.

У смотреню Змїины острова увѣраваю сирѣчь, да руско правительство нїе ни на край памети имало, уз- противити се извршеню паризкогъ уговора о миру, кадъ е наредило, да се на реченомъ острову наново подїгне светлећа кула за безбѣдность морепловаца. Шта више руско се правительство досады іошть сасвимъ уздржава- ло, изрећи свое мнѣніе о начину преустроеня подунавски княжества, па было то у смыслу сединїне или у смыслу одвоене управе.

У истомъ писму изъ Петербурга пориче се гласъ, као да Русїя намѣрава, подїћи на балтїйскомъ заливу е- дно утврђено место, кое бы имало замѣнити тврдиню Бомарсундъ. Генераль Бергъ путовао е по Финской, да само надгледа, како тамо стои; као што е то чинїо ге- нераль Муравїевъ на Кавказу или генераль Строгановъ на Криму; и по томе нема се право, да се то путовањъ генерала Берга доводи у савезъ са некимъ великимъ намѣрама и плановима.

Напротивъ тога истина е цѣла, да ће се убойна флота и войска на балтійскомъ мору преустройвати и ратне лађе на мирномъ океану градити.

— „Иниверъ“ явля, да кардиналь Шиги, кои е послать, да при крунисаню цара рускогъ заступа Папу, неће участвовати у овимъ вѣрозаконимъ обредима наше православне цркве. Ово високо духовно лице само ће цару у име папино честитати крунисањ, и удесиће свое путовањ тако, да текъ после свршеногъ крунисаня у Москву приспѣ. — Ово е тешко веровати.

— Изъ Петербурга являю едномъ нѣмачкомъ листу подь 30. Юліемъ слѣдујуће :

Данасъ е енглескій изванредный посланикъ при крунисаню, Лордъ Гренвиль, кои е већъ пре неколико дана у Петербургъ приспѣо, имао прву свою аудіенцію кодъ цара. Царъ е французскій цару рускомъ у саморучномъ едномъ писму, кое е грофъ Морни предао, изразио лична своя чувства почитаня и уважаваня; напротивъ тога исправе (кредитиве) енглескогъ посланика неоступаю нимало одъ уобычаеногъ вида, и нечине никакавъ башъ коракъ къ узаємномъ приближаваню и поновљено пріятельски сношеня.

— Правительство руско чини грдна напрезани, да што пре изнова сазида Севастополь. У Крымъ не само да одлази великій брой сапера, него и разни грађански радници и майстори погођени су подь врло пробитачнимъ условіями, и иду гомилима у Крымъ.

— Светый Синодъ већъ се премѣстио у Москву поради участвованя и духовногъ садѣйства при свечаномъ крунисаню цара Александра II.

— Г. Киселѣвъ, новонаименованный рускій посланикъ при двору французскомъ, отићиће одма после свршеногъ крунисаня на свое опредѣленъ у Паризъ.

— Изъ Петербурга являю, да е тамо приспѣо гувернеръ источне Сибириѣ, ђенераль Хасфордъ, и то са знатномъ пратньомъ. Онъ е по свой прилици позванъ, да присуствуе на крунисаню цара у Москви.

„Бечкимъ новинама“ пишу :

„По званичномъ извѣстию кренуће се царско-рускій дворъ у Москву 14. Августа у 7 сатій изютра, и стићиће тамо јоштъ оногъ истогъ дана у вече. Свечаный улазакъ цара у Москву быће 17. Августа, а крунисањ 26. истогъ месеца.

ФРАНЦУСКА.

Изъ Париза являю подь 4. Августа слѣдујуће:

Светкованъ Наполеоновогъ дана као да е рђаво за рукомъ испало; оно е съ маньомъ сыйношћу него пре прослављено, и по незгоди ніе грдна воздушна лопта (балонъ), кою е цѣо свѣтъ нестрпеливо изчекивао, одговорила обећаню своме и ожидиваню скупљне свѣтине. Ветаръ е быо сирѣчь врло силанъ тако да се воздушна лопта распукла, и збогъ тога се ніе ни могла у высъ пеняти.

Притомъ е спалыванъ художествене ватре кодъ „звездане преграде“ (баріер де л' етоал) было доста обычно, и густъ димъ сметао е, те се најлепши образи и ликови нису могли ясно видити.

— Царъ ће Наполеонъ отићи 7. Августа са царидомъ и царскимъ принцомъ у Біариць, но неће се тамо кодъ царице бавити, већъ ће после неколико дана вратити се у Паризъ. Говори се, да ће царъ затимъ за дуже одуствовати изъ Париза, и посѣтити нека морска убойна пристаништа.

— — Ђданъ богатый земљпритяжатель у Алциру, Маладоа, склоніо е едногъ хинеза изъ Нинг-по-а, да дође у Алцирь и да се лично увѣри, да ли е земля алцирска способна за произвођенъ чая и друга хинезки производа. Овај Хинезъ отицао е већъ са реченымъ земљпритяжательмъ у Алциру. Ако нѣгово изреченъ узгласи повольно, онда ће Маладоа установити едну колонию одъ 200 Индіанаца и 800. Хинеза на своимъ алцирскимъ земљама. Правительство е французско обећало, да ће дати за речене странце слободанъ превозъ.

— Французскій посланикъ у Шпаниі, г. Тирго, изчекуе се Паризу 4. Августа у вече.

— — Занимљиво е дознати, како е царъ Наполеонъ наградио побѣдителя Севастополя, херцога Пелисіе-а: Пелисіе има као маршалъ плату одъ 40.000 франака, као сенаторъ 30.000 фр као херцогъ 100.000 фр. и као губернаторъ Алцира 60.000 фр. скупа 230.000 франака годишњ плате. Осимъ тога изчекуе се и додатакъ одъ стра-не Султана у 100.000 франака годишњ, тако да ће херцогъ Пелисіе имати на годину 330.000 фр.

Даванъ овакве велике плате задае велику бригу збогъ буџета, и као што се чуе, законодавно ће тѣло ту стваръ у своимъ сѣдницама озбиљно претресати.

Ц Р Н А Г О Р А.

Са црногорске границе пишу „Загребачкимъ новинама“ подь 27. Юліемъ слѣдујуће :

„После крваве освете Црногораца надъ Кучанима оставили су они у утврђеномъ мѣсту Медуну 100 момака за посаду, да бы освоену область одржали. Скадарскій наша пакъ пошлѣ противъ њи око 1000 наоружаны людій изъ околны турски мѣста, да Црногорце изъ тогъ утврђеногъ положая истисну. Бой се заметне, кои е више сатій траво, и у комъ 10 Црногораца погину, а и они бы се најпосле морали предати да имъ нису 400 наоружаны Пипера у помоћ дошли, кои су Арнауте съ леђа напали, и на бѣгство принудили.

Но при свемъ томъ умложава се съ дана на данъ турска войска све више, и Медунъ ће може бити при повторителномъ юрищеню пасти, премда е то мѣсто одъ природе врло яко утврђено, и збогъ стрмениты стѣна готово неприступно.

Кадъ е князь црногорскій Данило чуо за овај бой, онъ е одма заповедіо, да се народъ у маси дигне, и нарушио е примиріе са Арнаутскомъ тако, да е садъ савъ саобраћай и трговина прекинута и забрањва.

Овај истый военный походъ имаће безъ сумњъ многоважне и озбыльне послѣдце, и сва е прилика, да ће несрећна областъ Кучана быти и по другій путь позориште крвавы боева.

Гласа се, да ће самъ паша Скадарскій быти на челу арнаутске войске, коя жели, да се освети Црногорцима за његово поступањъ съ Кучанима.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Паризу 9. Августа.

Данашњый „Мониторъ“ явля: Нѣг. велич. царь и царица очекую се данасъ у 11 и по сатїи пре подне у Биарицу.

Царь е заключіо, да се почну раздавати подарци новчани, скупљни за пострадавшие одь поплаве; скупљна досада сума износи едну десету часть цѣле штете.

У Турину 6. Августа.

Изванредный шпанскій посланикъ при выс. Порти, г. де-Суца постављенъ е у истомъ качеству за посланика у Турину.

„Пей“ явля да ће царь Александеръ после крунисаня посѣтити южну Русію и Крымъ, и да ће се по повратку његовомъ рѣшити пытань у смотреню подизаня Севастополя.

Найновія источна пошта.

У Цариграду 3. Августа.

Садъ се ради о томе, да се устрои една отоманска банка изъ капитала собствены грађана, кои ће капиталъ зносити 1000 миліона гроша.

Установљенъ жандармеріе подь врховнимъ надзоромъ Омер-паше врло повольно напредуе.

У Смирни 3. Августа.

Разбойничко четовань іоштъ единако трае у Епиру, Македоніи и Тесалии.

У Атини 4. Августа.

Грчка правилна войска снажно е одбила нападань едне чете одь едно 30 Арнаута.

Вѣсти о скорашнѣмъ повлаченю саюзне войске са грчке земљъ као да оће да се потврде. — Данасъ (4. Авг.) у 5 и по сатїи затресла се у Атини земля.

О Г Л А С И.

Долеподписаный препоручуемъ се како почитаемой публики, тако и почитаемымъ торговцима, кафешиама и меанциама ово-варошкимъ и изъ окружны мѣста, и явљамъ да имамъ на продаю различита и добровкусна црна и бела вина, и шилера, тако исто и фришка Панчевачка пива, и сладковкусне разнога мириса розоліе, изрядне пунчесенціе, и лимунаде, и врло доброга рума. Сва вишенпомену та пића како на крчму тако и у већој количини, и то у особитомъ качеству, по найумереніој цени и са фришкомъ и повольномъ послугомъ, могу се кодъ мене имати. Дућанъ налази се у кући Г. Јосифа З. Ресавца на Стамболъ-капий кодъ златногъ Сло на.

У Београду 7. Авг. 1856.

Готовъ на услуги
МИХАИЛЬ НИКОЛИИЪ

(3—3) фабрик. розолія.

(3—3) Изъ слободне руке и умереномъ ценомъ продаемъ мою кућу съ дућанима, одь здоровагъ матеріяла, на великој пиаці београдској построену. Кои бы имао волю исту купити, нека ми се устмено или писмено явити изволи.

СИМЕОНЪ ПРОТИИЪ,

Предсѣдатель Суда Окр. Следеревск.

(2—3) Подписаный продае свою кућу коя постои близу великогъ военогъ шпиталя у Београду, између комшиа, съ лица куће г. Алексе Ђурића съ едне, и незаграђеногъ іоштъ плаца, г. Владимира Спасића съ друге стране; а са зачеля куће г. Андрије Петровића, Аудитора главногъ военогъ штаба. Кои бы е желіо купити, може се обратити г. Васи М. Груіовићу Рачуноводителю Попечительства Правосудія и Просвештенія, кућу прегледати и съ њимъ у погодбу ступити.

У Београду 10. Августа 1856.

СТОЙЧА ИВАНКОВИИЪ

Предсѣдатель Суда Окр. Пожарев.

(2—3) Кућу мою у пиварској улици до комшиа съ едне стране г. Киприана Николића, а съ леве до г. Косте Антуле даемъ одь Митрова-дне ове године подь кирію. У той кући има еданъ дућанъ са собомъ, куйномъ и подрумомъ, у авлія за себе една саба са сарачаномъ и куйномъ, шупомъ за дрва и баштомъ са бунаромъ.

Кои бы имао волю исту кућу подь кирію узети, нека се погодбе

ради кодъ подписаногъ у дућану до Варошь-каши кодъ „Тигра“ пріяви.

У Београду 14. Августа 1856.

АЛЕКСА МЕСТАНОВИИЪ.

(2—3) У кући Г. Г. Браће Симића на Сави, има за издаванъ подь кирію еданъ лончарскій дућанъ, кои се може по вољи у магазу преобратити као што е и пре быо. Тай дућанъ држе садъ Г. Г. Браћа Исайловићи, и налази се справъ дућана Г. Лазе Мильковића, Лончара. — Г. Тодоръ Сретковићъ имаће доброту упутити свакога, гди треба, погодбе ради.

(2—3) У кући Г. Алексе Симића на Сави, справъ куће Г. Јована Мостића, издаваће се садъ о Митрову дну еданъ дућанъ лончарскій подь кирію. Кои га има волю узети, некъ се упыта кодъ Г. Тодора Сретковића на Сави, кои обитава у Г. Якшића кући, и онъ ће имати доброту упутити га, гди треба.

(4—4) Ко бы желіо узети старе ћерамиде до 7000 комада, нека се обрати погодбе ради Вићентиу Станисављвићу у Читалишту.